

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Facultatea de Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de Limbi și Literaturi Străine
Domeniul de studii	Filologie
Ciclul de studii	Masterat
Programul de studii	Teoria și practica traducerii

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	CRITICA TRADUCERII LITERARE				
Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Raluca-Nicoleta BALAȚCHI				
Titularul activităților aplicative	Conf. univ. dr. Raluca-Nicoleta BALAȚCHI				
Anul de studiu	II	Semestrul	3	Tipul de evaluare	E
Regimul disciplinei	Categorica formativă a disciplinei DSI – Discipline de sinteză; DAP – Discipline de aprofundare				DAP
	Categorica de opționalitate a disciplinei: DI – impusă, DO - opțională, DF - facultativă (liber aleasă)				DI

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

Număr de ore pe săptămână	2	Curs	1	Seminar	1	Laborator	-	Proiect	-
Totalul de ore din planul de învățământ	28	Curs	14	Seminar	14	Laborator	-	Proiect	-

Distribuția fondului de timp	ore
a. Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	50
b. Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	15
c. Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	30
d. Tutoriat	-
Examinări	2
Alte activități: traduceri de texte literare	

Total ore studiu individual (a+b+c+d)	95
Total ore pe semestru	125
Numărul de credite	5

4. Precondiții

Curriculum	
Competențe	

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului	• Sală de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă
Desfășurare aplicații	Seminar • Sală de curs echipată cu videoproiector, calculator, tablă electronică interactivă, dicționare monolingve și bilingve

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale generale	a) Utilizarea adecvată a conceptelor, ideilor și teoriilor din domeniul Filologie.
Competențe profesionale specifice	a). Exploatarea conceptelor traductologice și a modelelor teoretice în analizarea și interpretarea textului (de) tradus, prin raportarea acestuia la factorii extra- și intralingvistici. c). Identificarea, interpretarea și evaluarea dimensiunii culturale a textului original și tradus. e). Realizarea de conexiuni între practica traducerii și teoretizarea procesului traductiv, inclusiv în domeniul didacticii. f). Aplicarea abilității la strategiile traductologice actuale în activitatea de traducere sau interpretariat, în

Fișa disciplinei

	funcție de particularitățile textelor/ discursurilor din cultura sursă și ale celor din cultura țintă.
--	--

7. Obiectivele disciplinei

Obiectivul general al disciplinei		Cursul le propune studenților din anul al II-lea modele de analiză critică a traducerilor care vin în completarea modelului bermanian prezentat anterior, în vederea perfecționării capacității acestora de comentare și de evaluare a traducerilor literare din limba franceză în limba română, prin raportarea strategiilor textuale la profilul traducătorului, genul textului tradus, contextul socio-istoric în care a fost publicată traducerea.
Obiectivele specifice	Curs	Înțelegerea și analiza evoluției conceptului de traducere, ca produs și activitate, strâns legată de personalitatea unui traducător. (Cp. c,d,e) Aprofundarea competențelor de critică <i>productivă</i> a traducerii. (Cp. d,e)
	Seminar	Perfecționarea abilităților de a comenta, critica și evalua texte reprezentative pentru traducerea literară, inclusiv prin propunerea unor soluții personale. (Cp. c,e) Dezvoltarea competenței de relaționare, prin evaluarea făcută în echipă a unor traduceri și prin propunerea de soluții colective de ameliorare a traducerii. (Ct. b) Aprofundarea competențelor de documentare. (Ct. d)

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Noțiunea de critică a traducerii. Prezentarea legăturii cu alte discipline traductologice, cu critica literară și cu sectorul editorial	1	Prelegere (definire, explicare, exemplificare, clasificare, comparare, interpretare, parafrază, rezumare) Brainstorming, Interogare, Dezbateri	Fotocopii, extrase din corpusul de studiu.
Cele șase etape ale criticii traducerii: Antoine Berman	2		
Critica și autocritica traducerii : practico-teoria Irinei Mavrodin	2		
O critică pertinentă a traducerilor: Katharina Reiss	2		
Traducerea neutralizantă și traducerea-text : Henri Meschonnic	1		
Replasarea traducerii în contextul ei istoric : Jean Delisle	1		
De la comentariul traducerii la critica traducerii : Michel Ballard	1		
Similaritatea divergentă : Lance Hewson	1		
Observația critică și neutralitatea binevoitoare : Yves Chevrel și Jean-Yves Masson	1		
Critica, istoria și sociologia traducerii: Anthony Pym	1		
Sinteza ideilor traductologice : puncte de convergență și de divergență în modelele de critică a traducerii prezentate	1		

Bibliografie

1. *Atelier de traduction*, no 18-30, rubrica *Fragmentarium Irina Mavrodin*, www.usv.ro/atelierdetraduction.
2. Ballard, Michel, 2004, *Correct/ incorrect*, Artois Presses Université, Arras.
3. Constantinescu, Muguraș; Balașchi, Raluca-Nicoleta, 2014, *Critique des traductions: repères théoriques et pratiques*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
4. Constantinescu, Muguraș, 2017, *La traduction sous la loupe – lectures critiques des textes traduits*, préface Lance Hewson, Editions Peter Lang, Bruxelles.
5. Hewson, Lance, 2011, *An Approach to Translation Criticism : Emma and Madame Bovary in Translation*, John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia.
6. Hewson, Lance, 2015, „Comment peut-on être traductologue?”, in *Atelier de traduction*, no 24, p. 31-45, 2015.
7. Mavrodin, Irina, 2006, *Despre traducere: literal și în toate sensurile*, Scrisul Românesc, Craiova.
8. Meschonnic, Henri, 1999, *Poétique du traduire*, Verdier, Paris.
9. Reiss Katharina, 2002, *La critique des traductions, ses possibilités et ses limites*, Artois Presses Université, Arras.

Aplicații (Seminar)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Discutarea importanței particularităților stilistice ale originalului în actul traducerii și al criticii acesteia.	4	lectură, observație, analiză, interpretare de texte, traducere, interpretare a traducerilor, dezbateri	În cadrul seminariilor, vor fi discutate modalitățile de comentare și evaluare a soluțiilor traducătorilor de texte literare, pe baza perspectivelor din modelele critice prezentate la curs. Se vor propune și traduceri personale pentru unitățile considerate problematice, care vor fi confruntate cu soluțiile colegilor.
Studierea personalității traducătorului, a proiectului său de traducere	4	lectură, observație, analiză, interpretare de texte, traducere,	Corpusul de texte analizate va fi constituit din

Fișa disciplinei

		interpretare a traducerilor, dezbateri	originalul, traducerile și retraducerile în limba română ale nuvelor și povestirilor lui Guy de Maupassant:
Evaluarea rolului retraducerii, a factorilor ce duc la retraducere. Comentarea strategiilor editoriale de impunere a unei traduceri noi.	4	lectură, observație, analiză, interpretare de texte, traducere, interpretare a traducerilor, dezbateri, problematizare,	http://maupassant.free.fr/contes3.htm Maupassant, Guy de (1966), <i>Opere</i> , vol. 2-3, București : Editura pentru Literatură Universală, p. 491-497, traducere de Lucia Demetrius. Maupassant, Guy de (1982), <i>Proză fantastică franceză. Antologie, prefață și prezentări de Irina Mavrodin</i> , vol. 3. București : Minerva, p. 267-275, traduceri de Paul Dinopol, Sanda Radian și Laura Irodoiu Aslan. Maupassant, Guy de (2013), <i>Un caz de divorț. Povestiri fantastice</i> . Iași : Polirom, traducere de Nicolae Constantinescu. Maupassant, Guy, de (2019), <i>Horla. Integrala prozei fantastice</i> . amalgame.ro, p. 203-212, traducere de Nicolae Constantinescu.
Analizarea paratextului în traducere și retraducere	2	lectură, observație, analiză, interpretare de texte, traducere, interpretare a traducerilor, dezbateri, exerciții	Analiza traducerilor se va face pe baza unui corpus cu eșantioane de traduceri literare din franceză în română, analizându-se traduceri succesive ale aceleiași opere la intervale de timp diferite. Ea va fi dublată de realizarea de traduceri personale, care vor fi discutate în cadrul grupului.

Bibliografie

1. Ballard, Michel, 2004, *Correct/ incorrect*, Artois Presses Université, Arras.
2. Constantinescu, Muguraș; Balașchi, Raluca-Nicoleta, 2014, *Critique des traductions: repères théoriques et pratiques*, Casa Cărții de Știință, Cluj-Napoca.
3. Hewson, Lance, 2011, *An Approach to Translation Criticism : Emma and Madame Bovary in Translation*, John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia.
4. Mavrodin, Irina, 2006, *Despre traducere: literal și în toate sensurile*, Scrisul Românesc, Craiova.
5. Reiss, Katharina, 2002, *La critique des traductions, ses possibilités et ses limites*, Artois Presses Université, Arras.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Conținuturile disciplinei răspund așteptărilor reprezentanților asociațiilor profesionale de traducători și angajatorilor specifici domeniului traducerii literare (edituri, instituții culturale, centre de cercetare), asigurând în același timp competențele de cercetare necesare unei pregătiri ulterioare la nivel de doctorat în traductologie.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Gradul de însușire a principiilor de critică a traducerii, specifice diferitelor abordări teoretice ale acesteia	Examinare în scris pe baza tematicii cursurilor, urmată de verificarea orală a gradului de însușire a cunoștințelor	50 %
Seminar	Capacitatea de aplicare pe texte traduse a metodologiei specifice disciplinei; de formulare de judecăți de valoare asupra unei traduceri literare; de găsire a unor soluții de traducere pertinente, adaptate la context.	Evaluarea soluțiilor de traduceri și a analizelor critice a traducerilor literare din franceză în română propuse pe parcurs, ca temă în clasă sau acasă	50 %
Standarde minime de performanță curs			
- Însușirea noțiunilor de <i>critică a traducerii</i> , înțelegerea criteriilor de evaluare a unei traduceri literare. - Însușirea și practicarea unor metode și procedee de comentare, lectură critică și evaluare a traducerii.			
Standarde minime de performanță seminar			

Fișa disciplinei

-	Comentarea, cu ajutorul terminologiei de specialitate, a traducerilor literare și propunerea de soluții de traducere personale, corect redactate în limba română și adaptate contextului.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
24.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
25.09.2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2024	
Data aprobării în Consiliul Facultății	Semnătura decanului
27.09.2024	